

comissió obrera
nacional de Catalunya

PROPOSTA DE CCOO DE CATALUNYA PER RECUPERAR EQUITAT I RECAPTACIÓ EN L'IMPOST DE SUCCESSIONS

Evolució de l'Impost de Successions des de l'any 2008

Entre els anys 2008 i 2009 a Catalunya hi va haver, en termes mitjans, 59.552 defuncions de persones residents anuals.

Aquestes defuncions van generar, en l'impost de successions, 41.639 cabals hereditaris anuals (donants), en termes mitjans anuals, els anys 2008 i 2009. Això significa que aproximadament el 30% de les defuncions no generen cabals hereditaris en l'impost de successions.

Els 41.639 cabals hereditaris van generar una mitjana anual, els anys 2008 i 2009, de 99.109 autoliquidacions (donataris) en l'impost de successions i, per tant, amb una mitjana de 2,4 donataris per donant.

1. Reducció produïda en la recaptació en el període 2008-2011

Entre el 2008 i el 2010, l'Impost de successions ha reduït el 36,2% la seva recaptació, més de 300 milions d'euros. La caiguda d'aquesta recaptació respon fonamentalment a l'aplicació de la primera fase de rebaixa de l'impost introduïda a la Llei 26/2009 de mesures fiscals, financeres i administratives de 23 de desembre i, posteriorment, transposada a la Llei 19/2010 de l'Impost de successions i donacions, de 7 de juny del 2010, que té com a principals elements que incideixen negativament sobre la recaptació:

- L'increment de les reduccions per parentiu de la base imposable a fills, cònjuges i ascendents (grups I i II de l'impost).
- L'aplicació d'una nova reducció addicional per parentiu de la base imposable a fills, cònjuges i ascendents (grups I i II de l'impost).
- El pas d'una tarifa estructurada en 16 trams amb un tipus màxim del 32,98%, a una tarifa estructurada en 5 trams amb un tipus màxim del 32%.
- L'eliminació dels coeficients incrementals de la quota íntegra en funció del patrimoni preexistent del declarant.

La reforma de l'impost de 2011, introduïda per la Llei 3/2011 de modificació de l'impost de successions i donacions, de 8 de juny del 2011, preveu en la seva memòria econòmica una recaptació de 156,2 milions d'euros per l'impost de successions, pràcticament 400 milions d'euros menys que la recaptació líquida de 2010. Aquesta reducció dels ingressos respon principalment a:

- L'aplicació total de les reduccions establertes per l'anterior llei de l'impost.
- La introducció d'una nova bonificació del 99% de la quota tributària per aquells declarants que siguin fills, cònjuges i ascendents (grups I i II de l'impost), i que significa la pràctica eliminació de la tributació per a aquest grup de declarants.

En conjunt, entre 2008 i 2011 s'haurà reduït un 82% la recaptació de l'impost, el que significa més de 700 milions d'euros anuals.

Recaptació líquida de l'Impost de Successions, 2007-2011. Catalunya.

	2007	2008	2009	2010	2011	2008-2010	2008-2011
IS	726.457	866.080	746.305	552.599	156.200 ¹		
Variació		139.623	-119.775	-193.706	-396.399 ¹	-313.481	-709.880 ¹
variació %		19,2%	-13,8%	-26,0%	-71,7% ¹	-36,2%	-82,0% ¹

Font: Informes mensuals de tributs de la Generalitat de Catalunya. Direcció General de Tributs i Joc de la Generalitat de Catalunya.
 Nota: Recaptació Líquida = Import aplicat al pressupost dels ingressos corresponents a drets reconeguts en l'exercici corrent o en exercicis tancats (diferència d'ingressos bruts i devolucions), no inclou aquells drets que, tot i meritats en l'exercici corrent, no s'hagin liquidat encara.

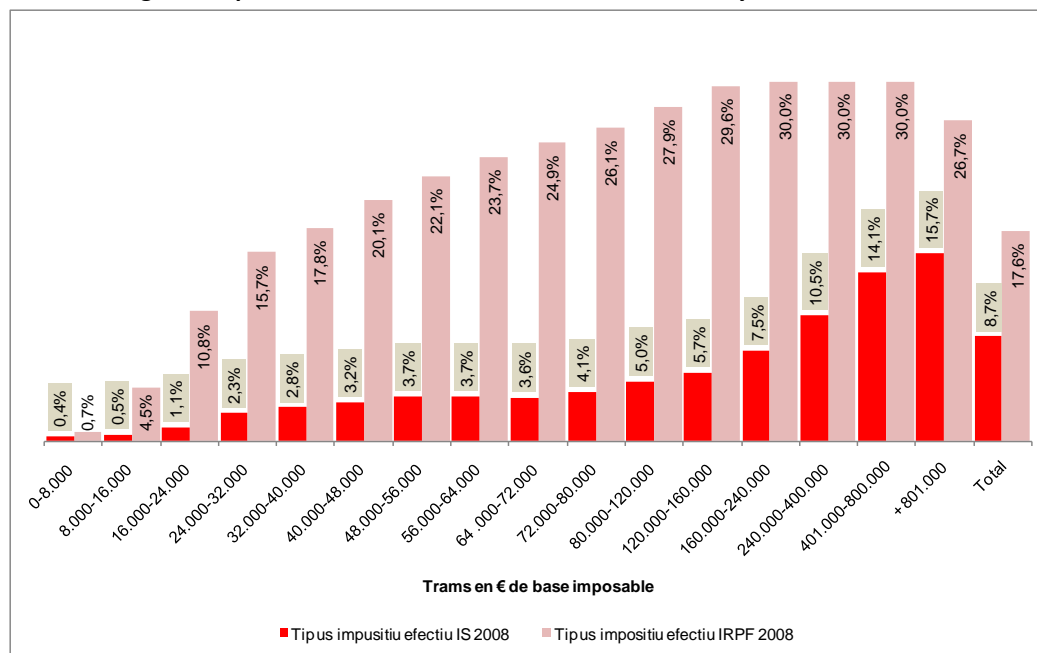
(1) Import estimat de recaptació pel 2011 en aplicació de la reforma introduïda per la Llei 3/2011 de reforma de l'Impost de successions i donacions, segons consta en la seva memòria econòmica.

2. Les herències en l'impost de successions sempre han tributat significativament per sota de les rendes gravades en l'IRPF

Abans d'aplicar la reforma de l'impost per al 2010, i quan ja s'aplicava la reducció en la base imposable per a l'herència d'habitatge habitual fins a un límit de 500 mil euros, les fonts de renda obtingudes a través d'una herència tributaven per aproximadament la meitat del que tributen en termes mitjans les rendes gravades en l'IRPF, un cop aplicades totes les reduccions i bonificacions.

Així, el tipus impositiu efectiu mig de l'Impost de Successions l'any 2008 era del 8,7%, i l'any 2009 del 8,1%, mentre que en l'IRPF el tipus efectiu mig, l'any 2008, era del 17,6%.

Tipus efectiu mig de l'Impost de successions, i de l'IRPF, 2008. Catalunya

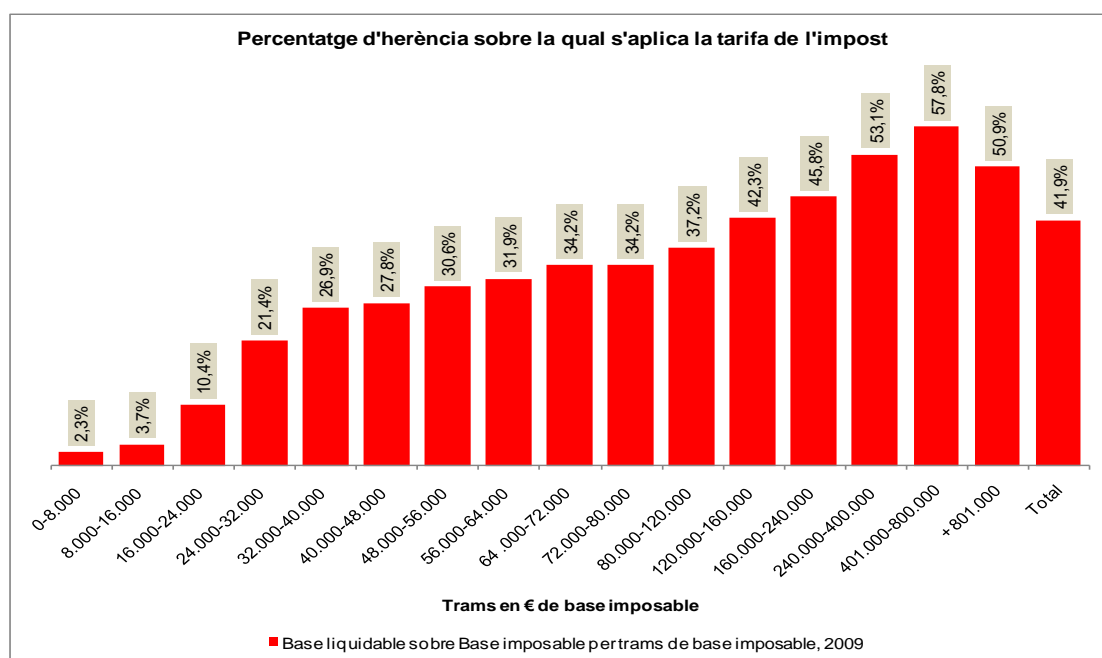
Font: Memòries tributàries de l'Impost de Successions, 2008 i 2009. Direcció General de tributs. Generalitat de Catalunya.

Memòria tributària de l'IRPF 2008. Direcció General de tributs. Generalitat de Catalunya.

Nota: El tipus efectiu mig de l'Impost s'obté com a divisió de la quota tributària de l'impost i la base imposable. La quota tributària incorpora els efectes de les reduccions de l'impost en la base imposable i les deduccions en la base liquidable, així com en el cas de l'impost de successions l'efecte dels coeficients incrementals de la quota íntegra en funció del parentiu i patrimoni previ del declarant.

3. Les herències, abans de les retallades en l'impost, ja contemplaven importants reduccions en la seva tributació

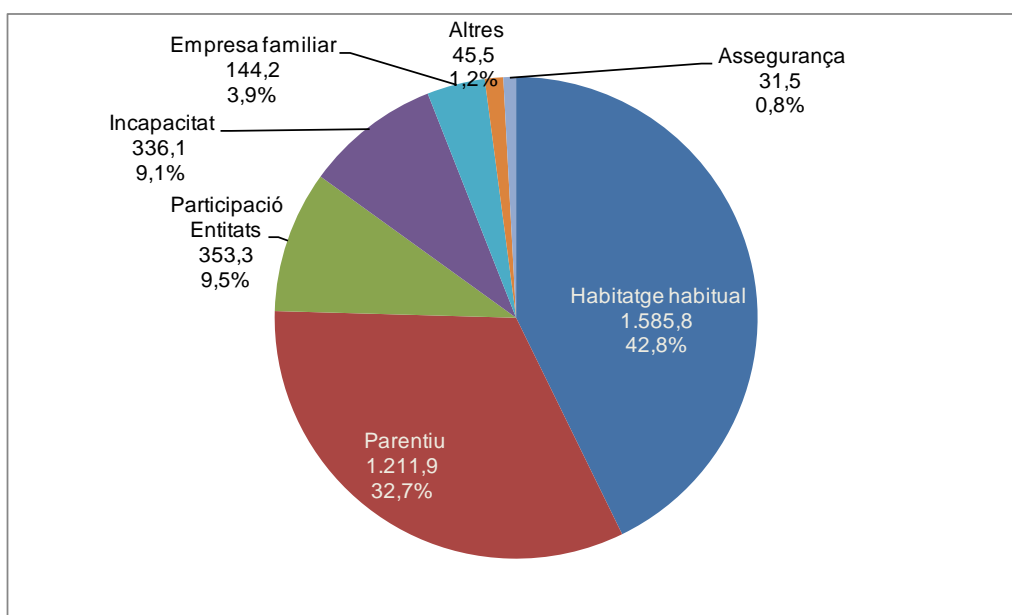
Abans de la reforma de l'impost per al 2010, l'herència rebuda tributava per menys de la meitat del seu import com a conseqüència de les diferents reduccions que ja tenia establert l'impost, entre elles la de l'habitatge habitual. Així, el valor de les herències que tributen el 2009 signifiquen una base imposable de 6.384,6 milions d'euros. Les reduccions efectives sobre aquesta base (per parentiu, per habitatge habitual, per empresa familiar i participacions en entitats, principalment) van ascendir a 3.708,3 milions d'euros. Per tant, la base liquidable sobre la qual s'aplica la tarifa va ser de 2.676,3 milions d'euros, el 42% de la base imposable o herència rebuda.

Font: Memòries tributàries de l'Impost de Successions, 2009. Direcció General de tributs. Generalitat de Catalunya.

Dels 3.708,3 milions d'euros de reduccions efectives aplicades a la base imposable de l'impost, les reduccions associades a la transmissió de l'habitatge habitual signifiquen la part més important amb 1.585,8 milions d'euros, el 42,8% del total de reduccions, seguida de la reducció per parentiu amb 1.211,9 milions d'euros, el 32,7% del total.

Estructura i composició de les reduccions efectives sobre la base imposable, 2009, Catalunya. En milions d'euros i percentatge sobre el total de reduccions

Font: Memòries tributàries de l'Impost de Successions, 2009. Direcció General de tributs. Generalitat de Catalunya.

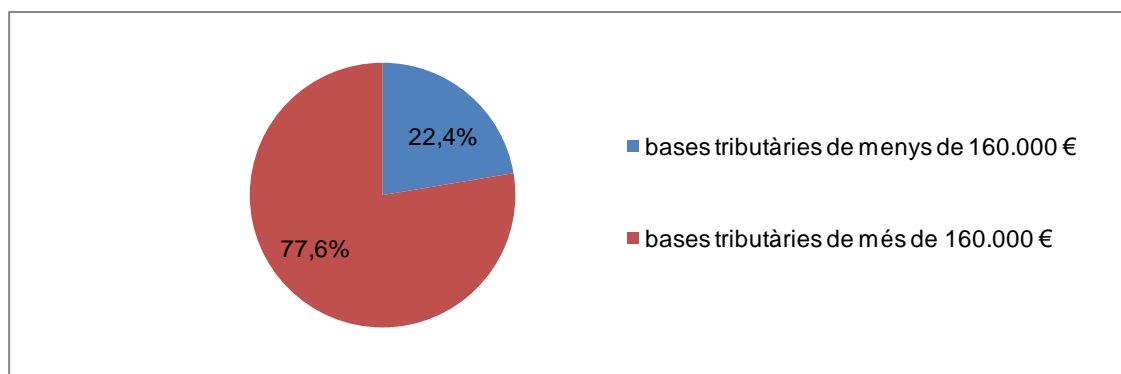
Nota: la categoria Altres inclou les reduccions associades a Finques rústiques, Béns culturals, Explotacions agràries, i imposició decennial.

4. L'any 2009, abans de les retallades en l'impòst de successions, el 9,9% dels declarants aportaven el 78% de la recaptació

L'any 2009, el nombre de declarants (subjectes passius) amb una base imposable inferior a 160.000 € és del 90,1%. Només el 9,9% dels declarants té una base imposable superior a 160.000 €.

L'estructura de l'impòst l'any 2009 ja era força progressiva, ja que els 9,9% dels declarants d'herències més elevades, aquells que reben herències superiors al 160.000 euros, aportaven pràcticament el 78% de la recaptació.

Percentatge de recaptació aportada per les herències més grans, 2009

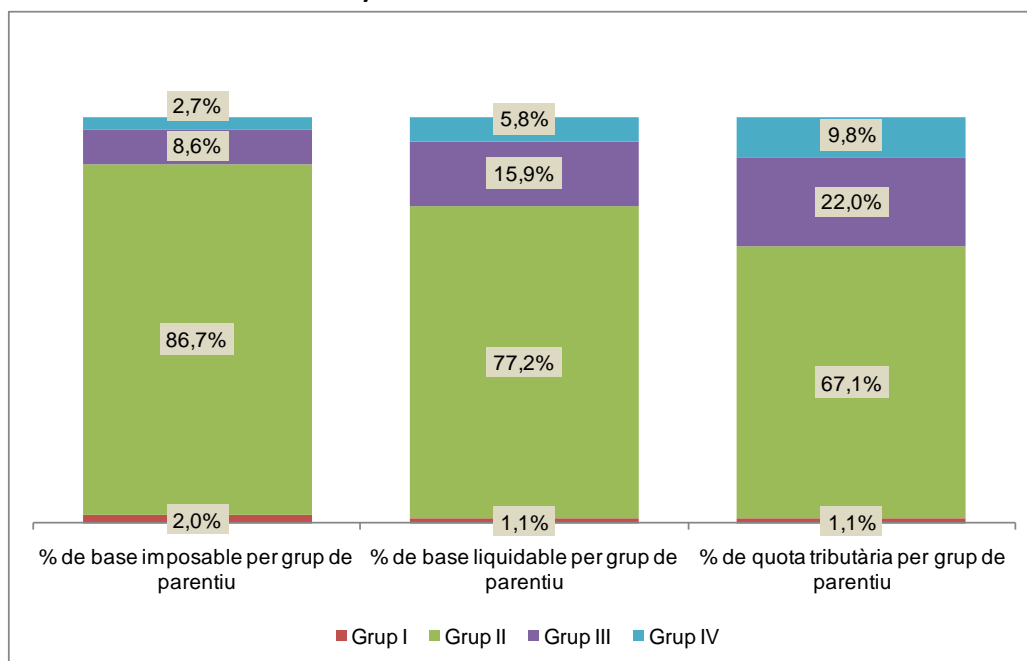
Font: Memòries tributàries de l'Impost de Successions, 2009. Direcció General de tributs. Generalitat de Catalunya.

5. Les herències es concentren en el grup de cònjuges i fills

L'any 2009, el 68,22% de la recaptació s'obté de subjectes passius que pertanyen al grup I i II de parentiu en relació amb el causant de l'herència. Això significa que dels 746,31 milions d'euros de recaptació líquida de l'any 2009, 509,13 milions d'euros provindrien de subjectes passius del grup I i II de parentiu.

La bonificació del 99% de la quota tributària en Successions introduïda en la reforma de 2011 significa renunciar a la major part dels ingressos, sense introduir cap criteri de graduació en funció de la base imposable del subjecte passiu.

Percentatge de base imposable, de base liquidable i de quota tributària segons grup de parentiu. Impost de successions 2009. Catalunya.

Font: Memòries tributàries de l'Impost de Successions, 2009. Direcció General de tributs. Generalitat de Catalunya.

Nota 1: Grup I: Descendents menors de 21 anys; Grup II: descendents de vint-i-un anys o més, cònjuges i ascendents; Grup III: col·laterals de segon i tercer grau i ascendents i descendents per afinitat; Grup IV: col·laterals de quart grau o de graus més distants i estranys.

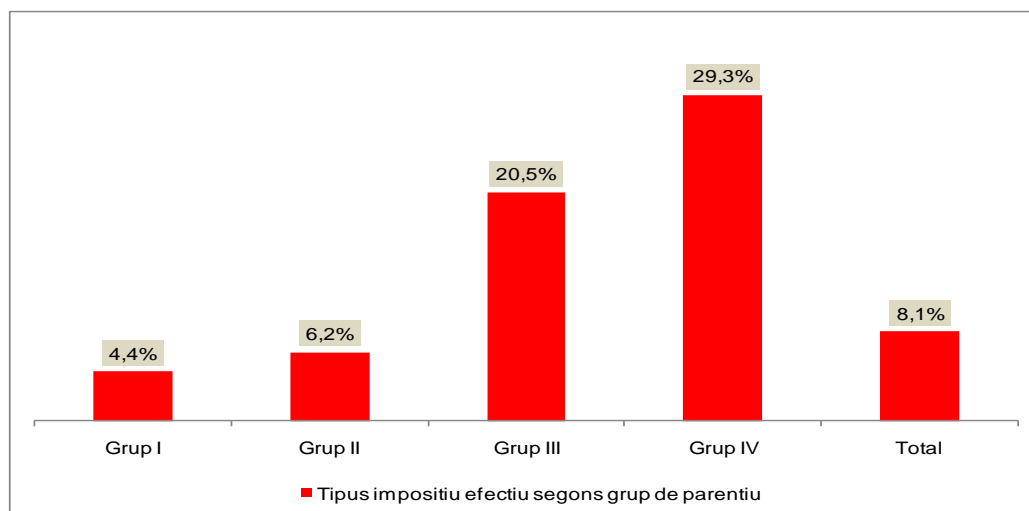
Nota 2: Base imposable: quantitat rebuda en herència pel donatari; Base liquidable: Base imposable menys la reduccions aplicables (per habitatge habitual, per parentiu, per participacions en entitats, per empresa familiar...); Quota tributària: Aplicació sobre la base imposable dels tipus impositius.

6. Abans de les retallades en l'impost de 2010, el cònjuges i fills ja tenien un tractament fiscal més favorable.

Abans d'aplicar la reforma de l'impost per al 2010, i quan ja s'aplicava la reducció en la base imposable per l'herència d'habitatge habitual fins a un límit de 500 mil euros, les herències rebudes per fills, cònjuges i ascendents (grup I i II de l'impost) tributaven per menys de la meitat del que tributen en termes mitjans la resta d'hereus.

Així, l'any 2009 el tipus impositiu efectiu mig dels fills menors de 21 anys (grup I de l'impost) era del 4,4%, i el de fills majors de 21 anys, cònjuges i ascendents (grup II de l'impost) era del 6,2%. Mentre que el tipus impositiu efectiu mig de la resta d'hereus era més de tres vegades superior.

Tipus efectiu mig de l'Impost de successions segons grup de parentiu, 2009. Catalunya.

Font: Memòries tributàries de l'Impost de Successions, 2009. Direcció General de tributs. Generalitat de Catalunya.

Nota: Grup I: Descendents menors de 21 anys; Grup II: descendents de vint-i-un anys o més, cònjuges i ascendents; Grup III: col·laterals de segon i tercer grau i ascendents i descendents per afinitat; Grup IV: col·laterals de quart grau o de graus més distants i estranys.

PROPOSTA DE CCOO DE CATALUNYA PER RECUPERAR EQUITAT I RECAPTACIÓ EN L'IMPOST DE SUCCESSIONS

1. Recuperar les successives retallades:

- Les reduccions per parentiu establertes per la Llei 19/2010.
- La reducció per parentiu addicional introduïda per la Llei 19/2010.
- Les bonificació del 99% de la quota tributària pels grups de parentiu I i II introduïda per la Llei 3/2011.

2. Incorporar:

- Aplicar les reduccions per parentiu anteriors a la reforma de 2010:
 - Grup I: 18.000€ + 12.000€/any < 21 anys (fins a un màxim de 114.000€)
 - Grup II: 18.000€
 - Grup III: 9.000€
 - Grup IV: Sense reducció.
- I, com a novetat, introduir una reducció variable de la base imposable per a bases imposables inferiors a 160.000 euros, i per a donataris del Grup I i II (fills, cònjuges, ascendents i descendents). Aquesta reducció de la base imposable consisteix en una

quantitat variable l'aplicació de la qual determini una base liquidable d'import zero (aquesta és una proposta equivalent a la que s'aplica a Andalusia).

Això comporta, com a novetat, que només tributarien les herències a partir de 160.000 euros. L'habitatge habitual seguiria quedant exempt fins a un valor de 500.000 euros.

Les herències de més de 160.000 euros corresponents a cònjuges i fills, mantindrien les reduccions que ja tenien abans de 2010.

En resum, amb aquesta proposta **no tributarien les petites i mitjanes herències, permetria recuperar el 78% de la recaptació inicial de l'impost**, entre 400 i 500 milions d'euros anuals addicionals, **i només afectaria al 10% dels contribuents.**

És també una proposta per **reequilibrar les aportacions i els esforços dels diferents sectors socials per fer front a la crisi** i, a la vegada, **posar en evidència que hi ha alternatives a les retallades.**

I és una proposta que **reforça la tributació directa i progressiva, que és més justa, com alternativa a incrementar els impostos indirectes que paguen per igual tots els ciutadans i ciutadanes amb independència del seu nivell d'ingressos.**

A banda de la reducció en despesa de personal realitzada, **algunes despeses públiques que es podrien finançar a partir de la proposta de recuperació de l'impost de successions** (agafant com a referència els pressupostos de la Generalitat del 2011), podrien ser:

- Els dos principals programes on es vinculen les polítiques actives d'ocupació de la Generalitat tenien un pressupost aprovat per a 2010 de 504,7 milions d'euros: són el Programa 332 de Promoció de l'ocupació, que té com a finalitat promoure el desenvolupament local del territori, crear ocupació de qualitat i afavorir la inserció laboral de les persones amb dificultats d'inserció, i el Programa 334 de qualificació professional, que té com a objectiu promocionar accions formatives i de qualificació professional per tal de millorar l'ocupabilitat, la qualificació professional i la competitivitat de les empreses. Malgrat que en l'actual context de crisi aquests objectius es fan encara més prioritaris, els pressupostos per a 2011 tenen aprovada una despesa de 380,3 milions d'euros per a aquests dos programes, amb un reducció de 124,4 milions d'euros respecte al 2010.
- La despesa en protecció social es redueix en 122 milions d'euros en els pressupostos del sector públic de la Generalitat per a 2011, principalment com a conseqüència de la reducció, en 160 milions d'euros, dels ajuts a les famílies amb infants de 0 a 3 anys. Aquest Programa tenia pressupostat 213,9 milions d'euros l'any 2010 i els pressupostos de 2011 preveuen una despesa de només 54,2 milions d'euros.
- La despesa en habitatge i altres actuacions urbanes ha passat d'un pressupost de 723,9 milions d'euros l'any 2010, a una despesa pressupostada de 506,2 milions d'euros per a 2011, amb una reducció de 217,6 milions d'euros.
- Programa de Beques i ajuts a l'estudi: té com a objectiu facilitar l'accés dels alumnes dels diferents nivells educatius a l'ensenyament, a activitats complementàries i a programes específics, mitjançant la concessió de beques i ajuts per tal de garantir la igualtat

d'oportunitats en l'accés al dret a l'educació, així com ajudar a conciliar la vida laboral i familiar i avançar cap a la gratuïtat de l'educació obligatòria. Aquest Programa tenia aprovada una despesa de 56,8 milions d'euros en els pressupostos del sector públic de la Generalitat per a 2010. L'any 2011 aquesta despesa és de 33,4 milions d'euros, amb una reducció de 23,4 milions d'euros respecte de 2010.

- El Programa de Serveis complementaris a l'educació, que té com a objectiu garantir l'escolarització de l'alumnat en igualtat de condicions, afavorir la conciliació de la vida familiar i laboral de les mares i pares, i facilitar la tasca docent mitjançant els serveis de transport i menjador escolar i els serveis de monitoratge per a l'alumnat d'educació infantil amb germans afectats per l'aplicació de la sisena hora lectiva, tenia aprovada una despesa de 173,3 milions d'euros en els pressupostos del sector públic de la Generalitat per a 2010. L'any 2011 aquesta despesa és de 138,5 milions d'euros, amb una reducció de 34,8 milions d'euros respecte del 2010. Es preveu, així, una reducció del 6% tant del nombre d'alumnes beneficiaris dels ajuts menjador, com del nombre d'alumnes beneficiaris del transport escolar obligatori.
- La despesa en salut ha passat d'un pressupost de 9.903,5 milions d'euros l'any 2010, a una despesa pressupostada de 9.550,7 milions d'euros per a 2011, amb una reducció de 352,8 milions d'euros.

Amb la proposta de **recuperació de l'impost de successions es podrien finançar la meitat d'aquestes retallades.**

És una proposta possible i que beneficia a la gran majoria dels ciutadans i ciutadanes de Catalunya.

CCOO de Catalunya

Comissió Executiva de la Comissió Obrera Nacional de Catalunya

Barcelona, 30 de novembre de 2011